

**Inventariserend veldonderzoek
verkennende fase
Bloemendaalse Straatweg, Santpoort-Zuid**



**Susanne Moerman
Antoine Wilbers**

Colofon

*Inventariserend veldonderzoek, verkennende fase
Bloemendaalse Straatweg in Santpoort-Zuid, gemeente Velsen
CIS-code: 17730*

In opdracht van : IDDS BV, Katwijk (ZH)
Auteurs : drs. S. Moerman, dr. A. Wilbers
Redactie : drs. J.J. Huisman
Projectnummer : 02110506/17730
Versie : 1.5
ISBN-10 : 90-77768-56-4
ISBN-13 : 978-90-77768-56-3

© Katwijk, juli 2006

Controle

J.J. Huisman	Senior Archeoloog	12-07-06
Goedkeuring		
W. Bosman	Gemeente Velsen	

Becker & Van de Graaf

Archeologie op maat

Vestiging Nijmegen
Klooster Albertinum
Heyendaalseweg 121
6525 AJ Nijmegen
Tel. 024-3608163
Fax 024-3603765

Vestiging Katwijk
Ambachtsweg 7C
Postbus 3012
2220 CA Katwijk (ZH)
Tel. 071-3326888
Fax 071-4035524

Vestiging Lelystad
Kolkweg 22B
8243 PN Lelystad
Tel. 0320-262825
Fax 0320-261441

info@opgravingsbedrijf.nl
www.opgravingsbedrijf.nl

Niets uit deze uitgave mag worden vervaelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Becker & Van de Graaf

INHOUDSOPGAVE:

1. INLEIDING.....	3
1.1. Aanleiding en doelstelling onderzoek.....	3
2. BUREAUONDERZOEK	4
2.1. Administratieve gegevens.....	4
2.2. Onderzoekskader.....	4
2.3. Geomorfologie en bodem	5
2.4. Archeologie.....	5
2.5. Huidig en historisch landgebruik.....	6
2.6. Conclusie bureauonderzoek en verwachtingmodel.....	6
3. VELDONDERZOEK	7
3.1. Onderzoekshypothese en onderzoeksopzet.....	7
3.2. Werkwijze	7
3.3. Resultaten.....	7
4. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	9
5. BETROUWBAARHEID	10
LITERATUUR EN KAARTEN	11
LIJST VAN AFKORTINGEN EN BEGRIPPEN	12
BIJLAGEN	
1. Topografische kaart	
2. Archis-informatie	
3. Overzicht Archismeldingen	
4. Boorlocatiekaart	
5. Boorbeschrijvingen	
6. Periodentabel	
7. Minuutplan 1818	
8. Veldminuut 1840-1861	

1. Inleiding

In opdracht van IDDS BV heeft archeologisch onderzoeksbureau Becker & Van de Graaf in juni 2006 een Inventariserend Veldonderzoek (IVO) verkennende fase uitgevoerd aan de Bloemendaalse Straatweg in Santpoort-Zuid, gemeente Velsen. De ligging van het onderzochte gebied, oftewel het plangebied, is weergegeven in bijlage 1. Binnen het IVO zijn een bureauonderzoek en een verkennend veldonderzoek uitgevoerd. Beide onderzoeken zijn uitgevoerd volgens het Plan van Aanpak (PvA; Huisman 2006) en conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 2.2 (College voor de Archeologische Kwaliteit 2005a).

Voor de in dit rapport gebruikte geologische en archeologische tijdsaanduidingen wordt verwezen naar bijlage 6. Afkortingen en enkele vaktermen worden achterin dit rapport uitgelegd (zie lijst van afkortingen en begrippen).

1.1. Aanleiding en doelstelling onderzoek

Het Inventariserend Veldonderzoek is uitgevoerd als onderdeel van een artikel 19 lid 2 WRO procedure. De eigenaar is van plan om op de percelen nieuwbouw te realiseren. Het agrarische bedrijf aan de westkant van het spoor (deelgebied A) zal worden verplaatst naar de oostkant van het spoor (deelgebied B), waar een nieuwe boerderij gebouwd zal worden. De boerderij met opstallen aan de westkant van het spoor blijft staan en hier omheen worden huizen gebouwd. Hierbij zal de bodem door graafwerkzaamheden worden verstoord tot een diepte van maximaal 2,0 m. Verstoringen door eventuele heiwerkzaamheden zijn buiten beschouwing gelaten.

Het bureauonderzoek gaat vooraf aan het verkennend veldonderzoek en heeft tot doel om de strategie voor het veldonderzoek te bepalen aan de hand van gegevens over bekende of verwachte archeologische waarden binnen het onderzoeksgebied.

Het doel van het verkennend veldonderzoek is om inzicht te krijgen in de vormeenheden van het landschap in het plangebied, voor zover deze vormeenheden van invloed kunnen zijn geweest op de bruikbaarheid van de locatie door de mens in het verleden. Op basis van de resultaten van het onderzoek kunnen kansarme zones van het plangebied worden uitgesloten en kansrijke zones worden geselecteerd voor vervolgonderzoek.

2. Bureauonderzoek

2.1. Administratieve gegevens

In tabel 1 zijn enkele administratieve gegevens van het plangebied weergegeven.

Tabel 1: Administratieve gegevens van het plangebied

Toponiem	Bloemendaalse Straatweg	
CIS-code	17730	
Plaats	Santpoort-Zuid	
Gemeente	Velsen	
Kadastrale aanduiding	Velsen F 7643, 868, 7433	
Provincie	Noord-Holland	
Coördinaten	Deelgebied A	Deelgebied B
Centrum	103.541/491.874	103.719/491.948
Hoekpunten	103.520/491.931	103.678/492.000
	103.590/491.907	103.777/491.961
	103.564/491.819	103.753/491.898
	103.490/491.841	103.651/491.937
Oppervlakte plangebied	10.600 m ²	
Opdrachtgever	IDDS BV Contactpersoon: Dhr. B. Noyons Postbus 3012 2220 CA Karwijk 071 402 85 86	
Uitvoerder	Becker & Van de Graaf BV	
Bevoegd gezag	Gemeente Velsen Ruimte en Wonen Contactpersoon: Dhr. W. Bosman Postbus 465 1970 AL Velsen 0255 56 72 00	
Beheer en plaats van documentatie	Becker & Van de Graaf, Katwijk	
Uitvoeringsperiode veldwerk	20 en 21 juni 2006	

2.2. Onderzoekskader

Bij het bureauonderzoek zijn gegevens verzameld over bekende of verwachte archeologische waarden binnen het onderzoeksgebied. Er is gebruik gemaakt van de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW) en het Archeologisch Informatie Systeem (Archis II) van de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB)¹. Tevens is voor de landschappelijke component gebruik gemaakt van de geomorfologische kaart (DLO-Staring Centrum / Rijks Geologische Dienst 1993), de bodemkaart (Staring Centrum 1992) en de hoogtekaart (Topografische Dienst 1977) en van historische gegevens van het minuutplan van 1818 (Nautz 1818) en de veldminuut van rond 1850 (Besier 1840-1861). Er is voor het onderzoek geen gebruik gemaakt van archiefmateriaal, luchtfoto's en het Actueel Hoogtebestand van Nederland.

Tijdens het bureauonderzoek is niet alleen gekeken naar beschikbare informatie over het plangebied maar ook naar beschikbare informatie over de omgeving van het plangebied, oftewel het onderzoeksgebied. Binnen het onderzoeksgebied is er met name gekeken naar locaties waar vergelijkbare landschappelijke en/of historische situaties voorkomen als in het plangebied. Er is gebruik gemaakt van informatie binnen een straal van 1,5 km (bijlage 2).

¹ Naar verwachting vanaf eind 2006 de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM)

2.3. Geomorfologie en bodem

Het dorp Santpoort-Zuid is ontstaan op de oostelijke rand van een strandwal. De strandwallen lopen min of meer parallel aan de huidige kustlijn en zijn gevormd tussen ongeveer 5.500 jaar en 2.000 jaar geleden (de Mulder et al. 2003, 224). De strandwallen zijn gescheiden door strandvlaktes waarop in het verleden veen is gevormd. Deelgebied B, aan de oostzijde van het spoor, ligt op de strandvlakte. Deelgebied A, aan de westzijde van het spoor, staat aangegeven als ongekarteerd op de geomorfologische kaart. Waarschijnlijk ligt dit deel ook op de strandvlakte maar het is eveneens mogelijk dat op de overgang van de strandvlakte naar de strandwal in het westen ligt.

De noordelijke helft van deelgebied B ligt volgens de bodemkaart in een gebied dat opgehoogd of opgespoten is. De oorspronkelijke bodem bestaat waarschijnlijk uit bekeerdgronden van leemarm en zwak lemig fijn zand met 15 à 40 cm moerig materiaal beginnend tussen 40 en 80 cm. Dit is de bodem die voor de zuidelijke helft van dit deel van het plangebied wordt aangegeven. De grondwatertrap van de bekeerdgrond is II. Dit houdt in dat de grondwaterstand zowel in de zomer als in de winter ondiep is. De gemiddeld hoogste grondwaterstand ligt tussen de 5 en 25 cm. De grondwaterstand van de opgehoogde bodem zal een stuk lager liggen.

Deelgebied A staat op de bodemkaart aangegeven als ongekarteerd. Waarschijnlijk is de bodem in dit deel hetzelfde als in deelgebied B. Dit is afhankelijk van de ligging van deelgebied A: geheel op de strandvlakte of op de overgang van de strandvlakte naar de strandwal. In dit gebied komen op de strandwal vorstvaaggronden voor en op de strandvlakte bekeerdgronden. Evenals bij de bekeerdgronden bestaan ook de vorstvaaggronden uit leemarm en zwak lemig fijn zand. De grondwatertrap van de vorstvaaggronden is VII*. Deze grondwatertrap komt alleen voor in de hoge tot zeer hoge duinen.

Als de NAP-hoogtes op de hoogtekaart worden vergeleken, blijkt deelgebied B ongeveer een meter lager te liggen dan deelgebied A, bij de Litslaan. Dit zou er op kunnen wijzen dat deelgebied A inderdaad op de overgang van de strandvlakte naar de strandwal ligt.

Het plangebied is verdeeld in drie delen: deelgebied A ten westen van het spoor, deelgebied B1 ten oosten van het spoor en ten westen van de sloot en deelgebied B2 ten westen van het spoor en de sloot.

2.4. Archeologie

Het gehele plangebied staat op de IKAW aangegeven als een gebied met een middelhoge archeologische verwachtingswaarde. Deze middelhoge waardering is voornamelijk gebaseerd op de ligging van het plangebied op een strandvlakte. De verwachting kan naar boven bijgesteld worden doordat het plangebied deels in een monument ligt. Dit monument van archeologische waarde (Archis-nummer 14903, CMA-nummer 25A-A31) omvat een deel van de strandvlakte aan weerszijden van de spoorlijn. Deelgebied A ligt geheel binnen de grenzen van het monument en van deelgebied B ligt de westelijke helft binnen het monument. De grenzen van dit monument zijn vastgesteld door de gemeente-archeoloog, Dhr. W. Bosman. Dhr. Bosman heeft door de bestudering van vele (riolerings)sleuven, onder andere naast de Bloemendaalse Straatweg en de Litslaan, veel informatie verkregen over de archeologie van de gemeente Velsen. Hij meldt dat het monument op de overgang ligt tussen de strandwal in het westen en de strandvlakte in het oosten. Deze zone is in het verleden intensief geëxploiteerd. Op ca. 2,0 m -NAP bevinden zich in de zandige strandvlakte kopjes waarop in het Laat-Neolithicum is geakkerd (daarna ontstond er veen in dit gebied). De kans is groot dat zich op deze kopjes ook bewoningsresten uit deze periode bevinden. In de hogere delen van het monument, meer naar het westen, bevinden zich zandtongen van oud duin. Ook op deze zandtongen heeft akkerbouw plaatsgevonden, waarschijnlijk tot in de IJzertijd. Naar het westen, onder de Bloemendaalse Straatweg, treft men dezelfde situatie aan. Tevens komen hier op grote schaal veenwinputten (dagputjes) voor. Deze zijn nooit gedateerd maar waarschijnlijk middeleeuws (persoonlijke communicatie, W. Bosman, gemeente Velsen). In de Nieuwe tijd is het gebied intensief gebruikt door blekerijen. In Archis worden binnen monument 14903 geen waarnemingen aangegeven.

Ten noordoosten en ten zuidwesten van het plangebied liggen nog meer monumenten, eveneens op de strandvlakte of op de overgang van de strandvlakte naar de strandwal. Ongeveer 850 m naar het zuidwesten ligt de historische kern van Bloemendaal die een hoge archeologische waarde heeft (monument 13898). Twee monumenten van archeologische waarde liggen op ongeveer een kilometer ten noorden en ten oosten van het plangebied. Het gaat hierbij respectievelijk om een nederzetting uit de Nieuwe tijd (monument

14904) en een nederzetting uit de periode Laat-Neolithicum – Romeinse tijd (monument 13917). De historische kern van Bloemendaal ligt op de overgang van de strandwal naar de strandvlakte. Beide nederzettingen liggen op de strandvlakte.

In de omgeving is één onderzoek gedaan op de strandvlakte. Het betreft een onderzoek dat uitgevoerd is op de overgang van de strandvlakte naar de strandwal. Bij dit onderzoek is geen vervolgonderzoek aanbevolen (onderzoeksmelding 11142, Asmussen 1997). Verder zijn er op de strandvlakte alleen vondsten uit de Nieuwe tijd gedaan. De vondsten zijn gedaan ten zuiden van het plangebied, in de buurt van het centrum van Bloemendaal, en betreffen aardewerk en stenen overkluizingen van waterputten (waarnemingen 211029, 211045, 211176). Eén waarneming bevat geen vondsten (waarneming 211087) en één waarneming bevat ploegsporen die niet gedateerd zijn (waarneming 211342).

2.5. Huidig en historisch landgebruik

Uit de historische kaarten (bijlagen 7 en 8) blijkt dat het plangebied in de 19^e eeuw voornamelijk in gebruik was als weiland. Het meest westelijke deel van het plangebied was in gebruik als tuin. De tuin hoorde bij een boerderij die waarschijnlijk nog steeds aanwezig is net buiten het plangebied. Het toponiem van deelgebied A is Zinveld.

Tegenwoordig is deelgebied B nog steeds in gebruik als weiland. Deelgebied A is deels in gebruik als grasland, deels als paardenbak en deels als pad. Er wordt geen toponiem meer aangegeven. Het toponiem Zinveld lijkt te zijn overgenomen door de nabijgelegen Haarlemse wijk Sinnevelt.

2.6. Conclusie bureauonderzoek en verwachtingmodel

Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek wordt verwacht dat het plangebied op een strandvlakte ligt met mogelijk lokale verhogingen, vooral in deelgebied A. Indien dit het geval is, kunnen er in het plangebied tot een diepte van ongeveer 2,0 m - NAP archeologische resten voorkomen uit de periode Neolithicum tot Nieuwe tijd. Om de aanwezigheid van een strandvlakte met lokale verhogingen en duintongen te toetsen, dient er een verkennend veldonderzoek te worden uitgevoerd.

3. Veldonderzoek

3.1. Onderzoekshypothese en onderzoeksopzet

Het doel van het verkennend veldonderzoek is om vast te kunnen stellen of het plangebied in een strandvlakte ligt met lokale verhogingen of duintongen. Daarnaast dient het veldonderzoek om vast te kunnen stellen of het bodemprofiel en eventuele archeologische indicatoren aanleiding geven te veronderstellen dat er archeologische resten aanwezig kunnen zijn en om vast te kunnen stellen of en waar de bodem verstoord is. Het veldonderzoek bestaat uit een booronderzoek. Een veldkartering is vanwege de begroeiing in het gebied niet mogelijk.

3.2. Werkwijze

In het plangebied aan de Bloemendaalse Straatweg zijn achttien boringen gezet (bijlagen 4 en 5) met een diepte van 3,0 m. Dit komt neer op een boordichtheid van ongeveer achttien boringen per hectare. Er is gebruik gemaakt van een guts met een diameter van 3 tot 7 cm. De boringen zijn beschreven volgens de Archeologische Standaard Boorbeschrijving (College voor de Archeologische Kwaliteit 2005b) met behulp van veldcomputers en het programma Boormanagement van I.T. Works. De locaties van de boringen zijn ingemeten vanuit de bestaande bebouwing (x- en y-waarden). De hoogteligging van het maaiveld ter plaatse van de boringen is door middel van interpolatie bepaald met behulp van de hoogtekaart (Topografische Dienst 1977). De boorinhoud is in het veld onderzocht op de aanwezigheid van archeologische macroresten. Het droge zand is gezeefd over een zeef met een maaswijdte van 4 mm en de overige grond is met de hand en op het oog doorzocht.

Het plangebied is verdeeld in drie delen: deelgebied A ten westen van het spoor, deelgebied B1 ten oosten van het spoor en ten westen van de sloot en deelgebied B2 ten westen van het spoor en de sloot. Boringen A2 tot en met A14 (in totaal zes boringen) zijn gezet in deelgebied A. Van deze boringen zijn nummers A3, A4 en A12 gezet in het weiland en nummers A2, A5 en A8 in de paardenbak. In deelgebied B zijn in totaal twaalf boringen gezet, waarvan zes ten westen van de sloot in gebied B1 (boringen B1 en B6 tot en met B10) en zes ten oosten van de sloot in gebied B2 (boringen B11 tot en met B16).

3.3. Resultaten

Deelgebied A

De globale opbouw van de bodem in deelgebied A bestaat uit zand op veen met kleilaagjes op zand met kleilagen. Helemaal onder in de boringen in deelgebied A is zand met kleilagen aangetroffen. Het zand is lichtbeige-grijs en bevat sporen van planten en schelpen. De kleilagen bevinden zich vooral boven in het pakket en worden humeuzer naarmate het zand over gaat in rietveen. Het zandpakket betreft de afzettingen van een strandvlakte of een waddenzee-achtige situatie. De overgang naar het veen met kleilaagjes wijst op een afnemende invloed van de zee. De klei is afgezet in een lagunaire situatie waarbij de verbinding met open zee ver weg lag. Het veen ontstond nadat de verbinding met zee volledig was gesloten en het gebied een laaggelegen kom was met zeer hoge grondwaterstanden. Het veen is Hollandveen dat vooral in de periode Midden-Subboreaal tot Midden-Subatlanticum is ontstaan. Het veen is in sommige boringen (nummers A2, A3, A5 en A8) bovenin zandig en veraard, wat een aanwijzing kan zijn dat er op het veen akkerbouw is gepleegd. Boven het veen bevindt zich een laag grijsbruin zand die over gaat in lichtbruin tot zwart zand. De bovenste bodemlaag wordt in de paardenbak gevormd door schelpenzand. Dit zand is opgebracht. In het weiland bestaat de bovenste bodemlaag uit matig zandige, matig humeuze bruine tot donkerbruine klei. De laag grijsbruin zand is waarschijnlijk ontstaan door verstuiwing van het strandwalzand ten westen van het plangebied. De humeuze kleilagen boven op dit zand zijn het gevolg van het gebruik voor de landbouw en waarschijnlijk voornamelijk afkomstig van het uitbaggeren van de sloten of van elders aangevoerd.

De verstoringen in dit deelgebied beperken zich tot de bovenste bodemlagen. De boringen in het grasland zijn verstoord tot 60 cm diepte (boring A3) en tot op het veen op 110 cm diepte (boring A4). In de paardenbak is de oorspronkelijke kleilaag afgegraven, wat heeft geleid tot een verstoring tot minimaal 10 à 20

cm diepte. In boring A5 is ook de laag eronder verstoord en reikt de verstoring tot op het veen op 90 cm diepte.

Deelgebied B1

In deelgebied B1 bestaat de onderste aangeboorde laag eveneens uit zand met bovenin kleilaagjes. Het zand is onderin lichtgrijs en wordt lichtbeige-grijs verder naar boven toe. Het is matig fijn en matig siltig en met name bovenin komen er schelpenresten in voor. Het betreft hier wederom het strandvlaktezand dat via een lagunaire situatie met kleilaagjes overgaat in veengroei. De overgangszone van humeuze klei naar veen is in alle boringen kalkrijk. In boringen B08 en B10 komen in het veen zelfs kalkconcreties voor. Dit wijst erop dat er in dit gebied kwelwater omhoog komt dat het van onder aangevoerde opgelost kalk afzet in deze overgangszone. Onder normale omstandigheden vormt veen namelijk een zuur milieu waarin kalk niet kan neerslaan.

Het veenpakket is nauwelijks veraard en zeker niet verakkerd. Alleen in de bovenste centimeters van het veenpakket in boring B08 is het veen enigszins veraard en vermengd met zand. Op het veen is een laag matig fijn en lichtbruin-grijs tot roestkleurig zand aanwezig (het verstoven strandwalzand) en aan de oppervlakte ligt in de meeste boringen een laag matig zandige matig humeuze klei (de deels opgebrachte bouwvoor).

De bodem in deelgebied B1 is ongestoord.

Deelgebied B2

Evenals in de andere twee deelgebieden bestaat ook de onderste aangeboorde laag in deelgebied B2 uit lichtgrijs tot lichtbeige, matig fijn, matig siltig zand met kleilaagjes en resten van schelpen en planten. In tegenstelling tot in de andere deelgebieden zijn de kleilaagjes hier niet beperkt tot de bovenzijde van het zandpakket maar komen er ook kleilaagjes voor dieper in het zandpakket. Omdat klei niet kan worden afgezet op het strand kan worden aangenomen dat het zandpakket dat in alle boringen is aangetroffen, is afgezet in een Waddenzee-achtige situatie. De kleilaag boven in het zandpakket is matig siltig en bevat laagjes zand. De laag vormt met uitzondering van boring B15 en B16 (waar geen kleilaag aanwezig is) de geleidelijke overgang met het veen, evenals in de andere deelgebieden. De overgang van het veen naar de lagen erboven is in de meeste boringen rommelig. De laag boven het veen bestaat in de meeste boringen uit matig fijn, zwak siltig lichtgrijs tot bruin zand. Met name in boring B11 en B15 gaat het waarschijnlijk om het verstoven strandwalzand. Deze zandlaag is bedekt met een dunne laag zandige klei.

In boring B13 is geen zandlaag aanwezig tussen het veen en de kleilaag aan de oppervlakte. Hier is mogelijk sprake van een kuil die later opgevuld is met klei. De bodem is verstoord tot een diepte van ongeveer 80 cm. In boring B14 ligt geen kleilaag aan de oppervlakte en is een deel van de zandlaag zwak grindhoudend waardoor de bodem tot 60 cm -mv als verstoord mag worden beschouwd. In boring B12 en B16 zijn op een dunnere laag veen zand- en kleilagen aangetroffen. Deze lagen zijn afwisselend sterk humeus of niet humeus en bevatten hier en daar fragmenten van slakkenhuisjes. Het gaat waarschijnlijk om de opvulling van een gedempte sloot die tot respectievelijk 130 en 150 cm beneden maaiveld reikte. Gezien de ligging van boringen B12 en B16 ten opzichte van het huidige slotenpatroon is het mogelijk dat het in beide boringen dezelfde sloot betreft. In dat geval is het ook mogelijk dat in boring B13 en B14 een ondiepere (60 tot 80 cm) gedempte greppel is aangeboord. Op de veldminuut (bijlage 8) is een sloot te zien die ongeveer ter plaatse van deze boringen loopt. De bodem van deelgebied B2 is dus alleen op de plaats van deze gedempte sloot en greppel verstoord.

Ten aanzien van de aanwezigheid van eventuele archeologische indicatoren kan gesteld worden dat in geen van de deelgebieden archeologische indicatoren zijn aangetroffen.

4. Conclusies en aanbevelingen

In opdracht van IDDS BV is in juni 2006 een Inventariserend Veldonderzoek (IVO) verkennende fase uitgevoerd in verband met de geplande (her)ontwikkeling van het plangebied aan de Bloemendaalse Straatweg in Santpoort-Zuid, gemeente Velsen. In het kader van dit IVO zijn een bureauonderzoek en een verkennend veldonderzoek uitgevoerd. Uit de resultaten van beide onderzoeken blijkt dat het plangebied op afzettingen uit een Waddenzee-achtige situatie ligt, bedekt met Hollandveen en een laag verstoven strandwalzand. Geomorfologisch gezien wordt een dergelijke situatie geclassificeerd als een strandvlakte.

Tijdens het IVO zijn nergens archeologische indicatoren of aanwijzingen aangetroffen voor akkerbouw op de klei onder het veen, ondanks dat deze kleilaag overal hoger ligt dan 2,0 m -NAP. De overgang tussen de klei en het bovengelegen veen lijkt overal geheel natuurlijk te zijn. Er is tevens geen sprake van zandtongen of van veenwinningsputten. Deze verschijnselen moeten waarschijnlijk meer naar het westen van het plangebied gezocht worden.

Alleen in deelgebied A is een veraarde veenlaag aangetroffen, wat waarschijnlijk een aanwijzing is dat er in het verleden akkerbouw plaats heeft gevonden in dit deelgebied. Deze akkerbouw stamt van na de vorming van het Hollandveen, oftewel van na de Romeinse tijd. Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat er in dit gebied ook nederzettingssporen aanwezig zijn.

Bij het IVO zijn in het plangebied geen aanwijzingen aangetroffen voor de aanwezigheid van archeologische waarden of antropogene activiteit dat zijn sporen nalaat in de bodem. Deelgebied B is bovendien deels verstoord, vermoedelijk als gevolg van sloten die hier in het verleden gelopen hebben. Geadviseerd wordt daarom geen vervolgonderzoek uit te laten voeren. Voor goedkeuring van dit selectieadvies kan contact opgenomen worden met het bevoegd gezag: dhr. Bosman, de gemeentearcheoloog van Velsen. Deze dient het advies te beoordelen en een selectiebesluit te nemen. Voordat het selectiebesluit genomen is, kan niet begonnen worden met bodemverstorende activiteiten of activiteiten die voorbereiden op bodemverstoringen.

5. Betrouwbaarheid

Het uitgevoerde onderzoek is op zorgvuldige wijze verricht volgens de algemeen gebruikelijke inzichten en methoden. Het archeologisch onderzoek is erop gericht om de kans op het aantreffen dan wel vernietigen van archeologische waarden bij bouwwerkzaamheden in het plangebied te verkleinen. Aangezien het onderzoek is uitgevoerd door middel van een steekproef kan echter, op basis van de onderzoeksresultaten, de aan- of afwezigheid van eventuele archeologische waarden niet gegarandeerd worden.

Literatuur en kaarten

ANWB, 2005: *ANWB Topografische Atlas Noord-Holland 1:25000*, Den Haag.

Asmussen, P.S.G. et al., 1997: *Provincie Noord-Holland; archeologisch onderzoek op kleine terreinen in 1997*, Amsterdam (RAAP-rapport 289).

Besier, J.A., 1840-1861: Topografische en militaire kaart van Nederland (veldminuten), schaal 1:25.000, (<http://www.dewoonomgeving.nl>).

College voor de Archeologische Kwaliteit, 2005a: *Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie*, versie 2.2, Gouda.

College voor de Archeologische Kwaliteit, 2005b: *Archeologische standaard boorbeschrijving*, Archeologie Leidraad 3, Gouda

DLO-Staring Centrum / Rijks Geologische Dienst, 1993: *Geomorfologische kaart van Nederland, 1:50.000, blad 24 Zandvoort - 25 Amsterdam*, Wageningen / Haarlem.

Huisman, J.J., 2006: *Plan van aanpak. Bloemendaalse Straatweg in Sandpoort-Zuid, gemeente Velsen*, Katwijk (Intern rapport, Becker & Van de Graaf).

Mulder, E.F.J./ M.C. Geluk/ I.L. Ritsema/ W.E. Westerhoff/ T.E. Wong, 2003: *De ondergrond van Nederland*, Groningen/Houten.

Nautz, F.J., 1818: *Minuutplan, Gemeente Velsen, Sectie F, Sandpoort, blad 2, perceelnummers 264-499*, schaal 1:2500, (<http://www.dewoonomgeving.nl>).

Staring Centrum, 1992: *Bodemkaart van Nederland, 1:50.000, blad 24 Oost Zandvoort (gedeeltelijk)- 25 West Amsterdam*, Wageningen.

Topografische Dienst, 1977: *Hoogtekaart van Nederland, 1:10.000, blad 25 A zuid Haarlem*, Delft.

Lijst van afkortingen en begrippen

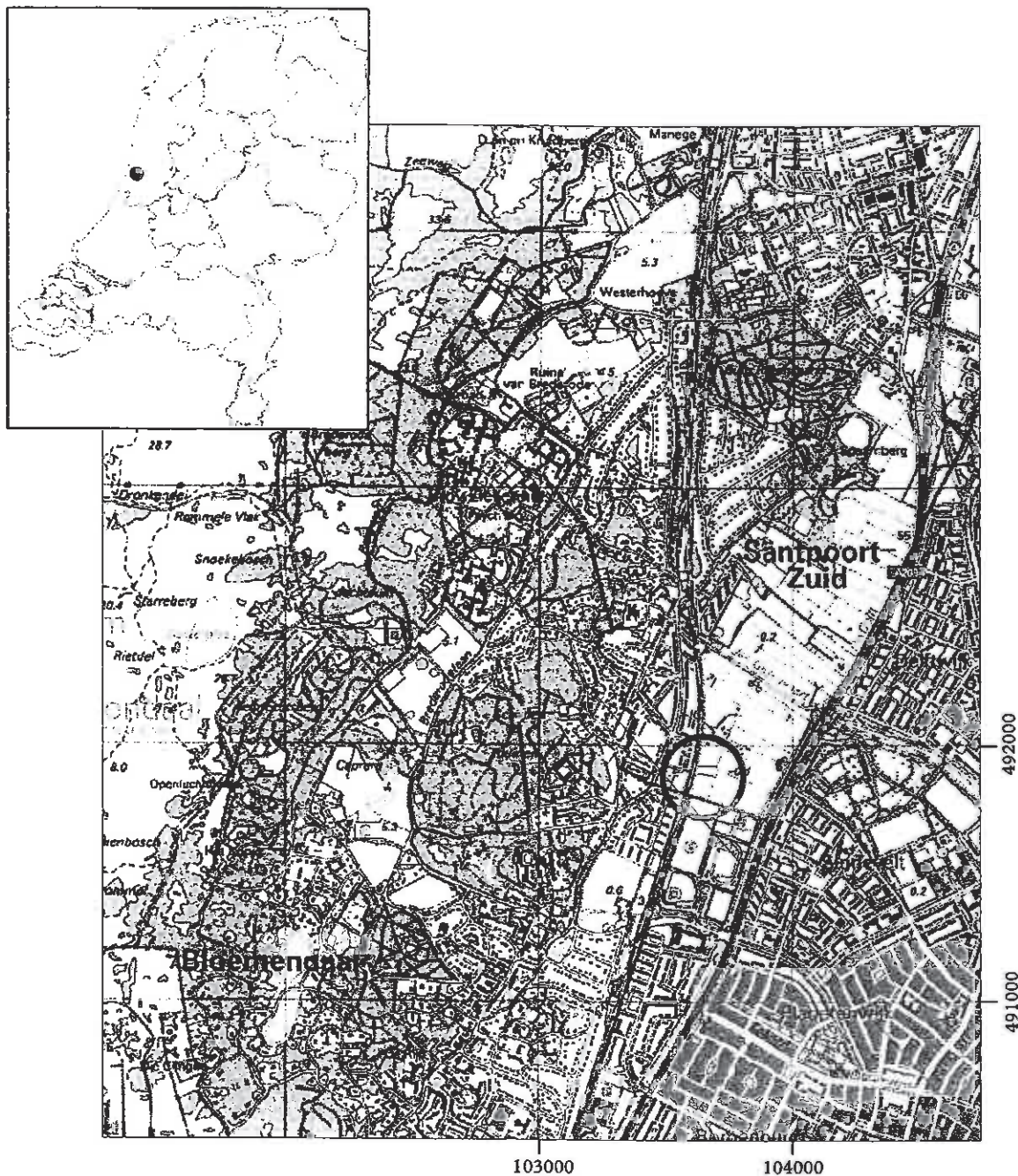
Afkortingen

ARCHIS	Archeologisch Informatie Systeem
AMK	Archeologische Monumenten Kaart
BP	Before Present (Present = 1950)
GPS	<i>Global Positioning System</i>
IKAW	Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden
KNA	Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie
mv	maaiveld (het landoppervlak)
NAP	Normaal Amsterdams Peil
ROB	Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek
RACM	Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten
VINEX	Vierde Nota ruimtelijke ordening Extra

Verklarende woordenlijst

antropogeen	door menselijke activiteit veroorzaakt of gemaakt
artefact	door de mens vervaardigd voorwerp
Edelmanboor	een handboor voor bodemonderzoek
eerdgrond	grond met een humushoudende minerale bovengrond van meer dan 50 cm, ontstaan door invloed van de mens, vaak gaat het om een esdek
esdek	dikke humeuze laag ontstaan door eeuwenlange bemesting; beschermt de oorspronkelijke bodem tegen ploegen en andere verstoringen
Hollandveen	Holocene formatie, afgezet tussen 3500 en 1500 voor Chr.
horizont	kenmerkende laag binnen de bodemvorming
humeus	organische stoffen bevattend; bestaande uit resten van planten en dieren in de bodem
leem	samenstelling van meer dan 50% silt, minder dan 50% zand en minder dan 25% klei
podzol	goed ontwikkelde bodem in gebieden met veel neerslag
silt	zeer fijn sediment met grootte 0,002-0,063 mm
slak	steenachtig afval van metaal- of aardewerkproductie
strandvlakte	groot vlak zandig gebied tussen twee strandwallen
strandwal	langs de kust gevormde langgerekte zandrug die uitsteekt boven het gemiddelde hoogwaterniveau; geeft in Nederland de oude ligging van de kustlijn weer
vaaggrond	grond zonder duidelijke tekenen van bodemvorming
zavel	grondsoort die tussen 8 en 25% klei (deeltjes kleiner dan 0,002 mm) bevat

Bijlage 1: Topografische kaart



Plangebied



Bijlage 2: Archis-informatie

bron: Archis II (ROB).

Archeologische informatie

17730 Bloemendaalse Straatweg Santpoort-Zuid

juni 2006

Becker en Van de Graaf

105105 / 493147



Legenda

- WAARNEMINGEN
- VONDSTMELDINGEN
- GRID_1KM
- PLAATSNAMEN
- GEMEENTEN
- PROVINCIES
- ONDERZOEKEN
- ONDERZOEKSMELDINGEN
- HUIZEN
- TOP10 (©TDN)
- MONUMENTEN**
 - archeologische betekenis
 - archeologische waarde
 - hoge archeologische waarde
 - zeer hoge archeologische waarde
 - zeer hoge arch waarde, beschermd
- IKAW**
 - zeer lage trefkans
 - lage trefkans
 - middelste trefkans
 - hoge trefkans
 - lage trefkans (water)
 - middelste trefkans (water)
 - hoge trefkans (water)
 - water
 - niet gelokaliseerd

Schaal 1:10000



ROB
ArchisII

Bijlage 3: Overzicht Archismeldingen

Waarnemingen

Nummer	Omschrijving	Tijdvak
17809	Nederzetting: runderbot, aardewerk, paaltjes	Romeinse tijd
17810	Grafelijke residentie: resten gebouwen, aardewerk, waterputten, bot	Late-Middeleeuwen A – B
22665	Blekerij?: aardewerk, houten afvoergoot	Nieuwe tijd A – B
37825	Nederzetting: aardewerk, fundering, gele ijsselsteen	Nieuwe tijd A – C
40125	Spitsporen	Late-IJzertijd – Romeinse tijd
43009	Weg: gedraaid aardewerk, schelpenlaag	Late-Middeleeuwen B
43011	Blekerij?: houten afwateringsriolen, bak met paal, gedraaid aardewerk	Nieuwe tijd A
43070	Havezathe: aardewerk, tentharing	Nieuwe tijd B – C
45515	Inheems keramiek	Romeinse tijd
45517	Keramiek	IJzertijd – Romeinse tijd
48485	Keramiek	Nieuwe tijd A – C
211005	Grafelijke residentie: gebouwrusten, aardewerk, gracht, baksteen, glas	Late-Middeleeuwen
211029	Stad: gedraaid aardewerk, stenen waterput	Nieuwe tijd A – B
211045	Stad: steengoed, Westbrabants roodbakkend geglazuurd aardewerk	Nieuwe tijd B – C
211054	Stad: gedraaid aardewerk, funderingen	Nieuwe tijd A
211073	Stad: handgevormd aardewerk	IJzertijd
211086	Stad: inheems aardewerk, bewoningssporen	Romeinse tijd
211087	Onbekend	Onbekend
211176	Stad: stenen waterput	Nieuwe tijd A
211215	Stad: afvalkuil	Nieuwe tijd B
211216	Stad: afvalkuil	Nieuwe tijd B
211257	Stad: houten goot, stenen waterput	Late-Middeleeuwen B – Nieuwe tijd B
211309	Stad: majolica wandtegel, eikenhouten vloer	Nieuwe tijd B
211336	Stad: veldoven	Late-Middeleeuwen B
211341	Kasteel: kloostermoppen, munt, gedraaid aardewerk	Late-Middeleeuwen A – Nieuwe tijd B
211342	Ploegsporen?	Onbekend
211440	Restanten kapel en begraafplaats, gedraaid aardewerk; inheems aardewerk	Late-Middeleeuwen B – Nieuwe tijd B; Midden-Romeinse tijd
211448	Spitsporen	Midden-Romeinse tijd A
211491	Onbewerkt veen (verder onbekend)	Onbekend

Monumenten

Nummer	Omschrijving	Tijdvak
5847	Terrein van archeologische waarde: borg/ stins/versterkt huis (grafelijke residentie)	Late-Middeleeuwen
10898	Terrein van hoge archeologische waarde: kasteel; borg	Late-Middeleeuwen; Late-Middeleeuwen – Nieuwe tijd
13898	Terrein van hoge archeologische waarde: nederzetting (historische kern Bloemendaal)	Late-Middeleeuwen – Nieuwe tijd
13912	Terrein van hoge archeologische waarde: nederzetting	Late-Middeleeuwen – Nieuwe tijd, mogelijk prehistorie
13913	Terrein van hoge archeologische waarde: nederzetting	Late-Middeleeuwen – Nieuwe tijd, prehistorie
13917	Terrein van archeologische waarde: nederzetting	Laat-Neolithicum – Romeinse tijd
14903	Terrein van archeologische waarde: landbouw, nederzetting; veenwinning; industrie/nijverheid	Laat-Neolithicum – Nieuwe tijd; Late- Middeleeuwen; Nieuwe tijd A

Onderzoeksmeldingen

Nummer	Uitvoerder	Jaar
5601	Van Duinen	1995
7724	RAAP Archeologisch Adviesbureau	2004
10581	RAAP Archeologisch Adviesbureau	2000
11140	RAAP Archeologisch Adviesbureau	1997
11141	RAAP Archeologisch Adviesbureau	1997
11142	RAAP Archeologisch Adviesbureau	1997
12299	Archeologische Werkgroep Haarlem	2004
17730*	Becker & Van de Graaf	2006

* dit onderzoek.

bron: Archis II (ROB).

Bijlage 4: Boorlocatiekaart

103500

103750

103800



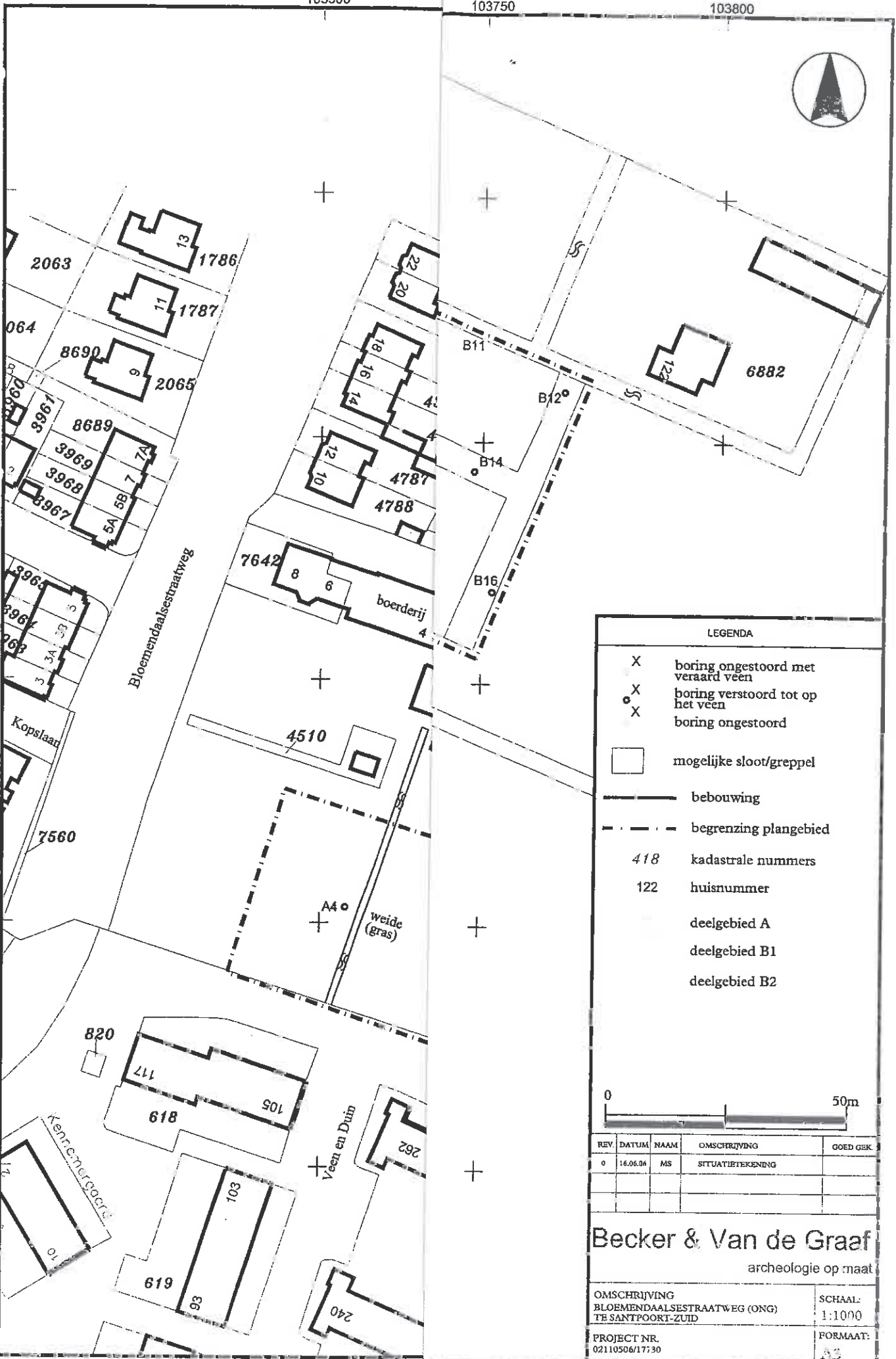
492000

491950

491900

491850

491800



LEGENDA

- X boring ongestoord met veraard veen
- X boring verstoord tot op het veen
- X boring ongestoord
- mogelijke sloot/greppel
- bebouwing
- - - begrenzing plangebied
- 418 kadastrale nummers
- 122 huisnummer
- deelgebied A
- deelgebied B1
- deelgebied B2



REV.	DATUM	NAAM	OMSCHRIJVING	GOED GEK.
0	16.05.04	MS	SITUATIEBETEKENING	

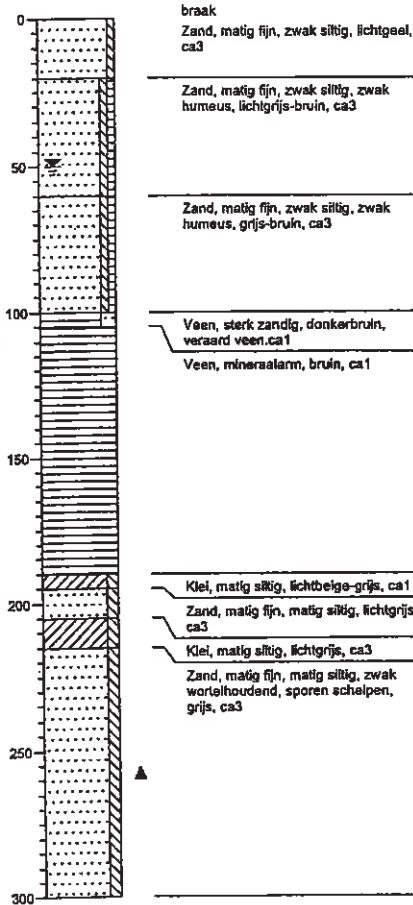
Becker & Van de Graaf
archeologie op maat

OMSCHRIJVING BLOEMENDAALSESTRAATWEG (ONG) TE SANTPOORT-ZUID	SCHAAL: 1:1000
PROJECT NR. 02110506/17:30	FORMAAT: A3

Bijlage 5: Boorbeschrijvingen

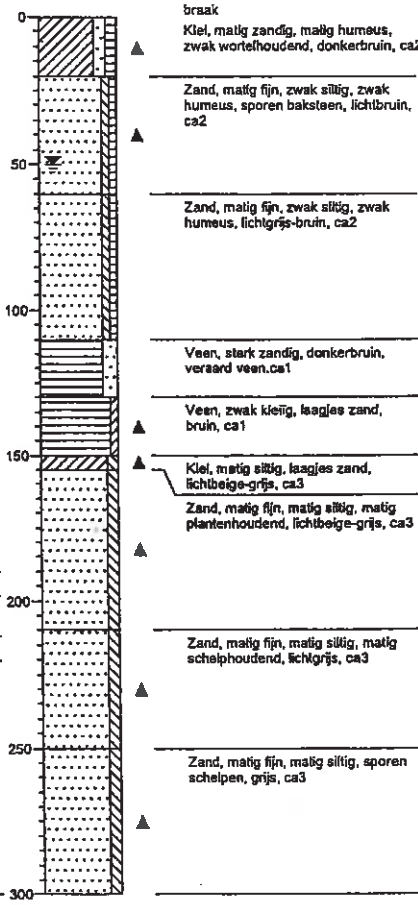
Boring: A02

Datum: 20-06-2006
 X: 103552
 Y: 491864
 Maaiveld [m]: 0.5
 GWS: 50
 Opmerking:



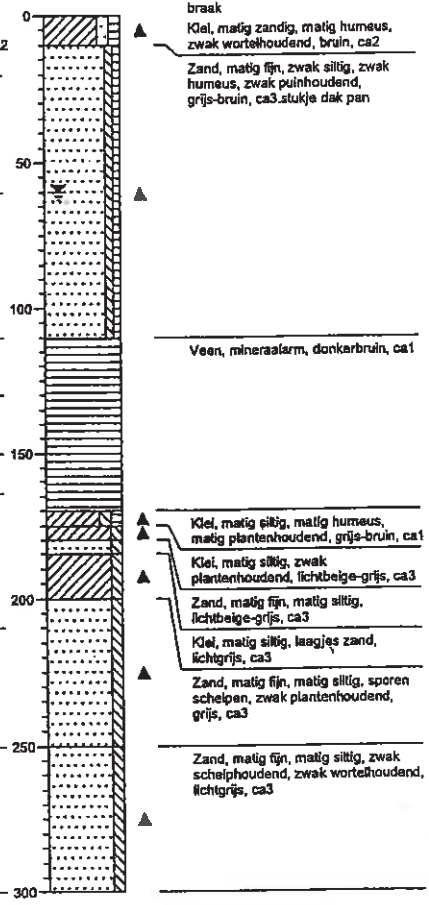
Boring: A03

Datum: 20-06-2006
 X: 103556
 Y: 491834
 Maaiveld [m]: 0.65
 GWS: 50
 Opmerking:



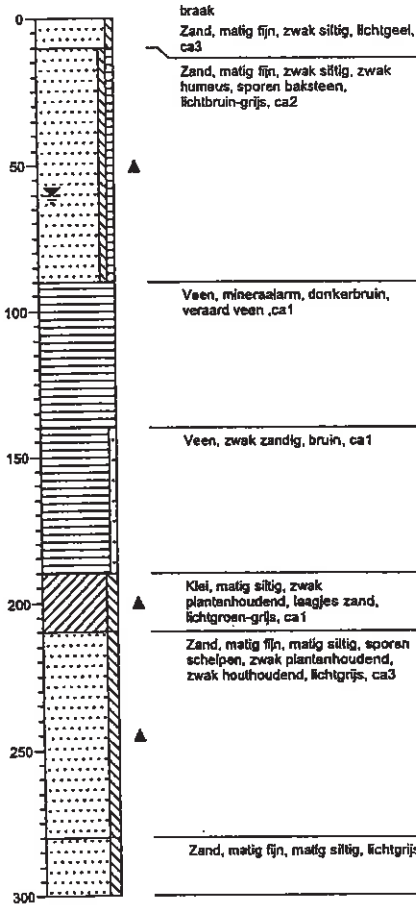
Boring: A04

Datum: 20-06-2006
 X: 103506
 Y: 491853
 Maaiveld [m]: 0.8
 GWS: 60
 Opmerking:

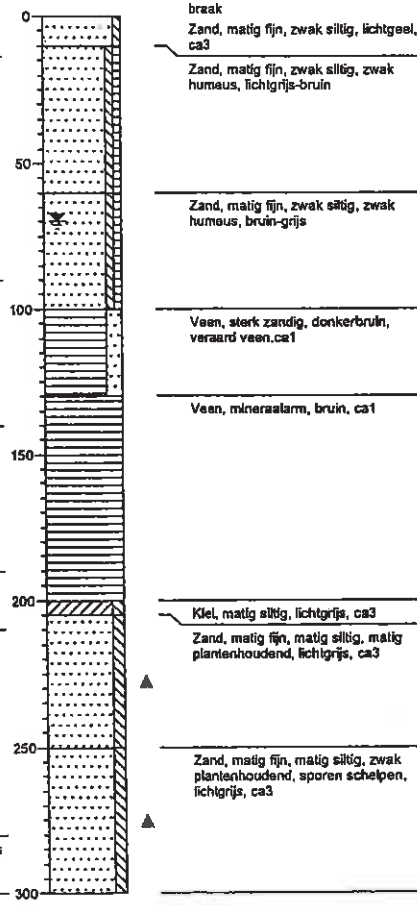


Boring: A05

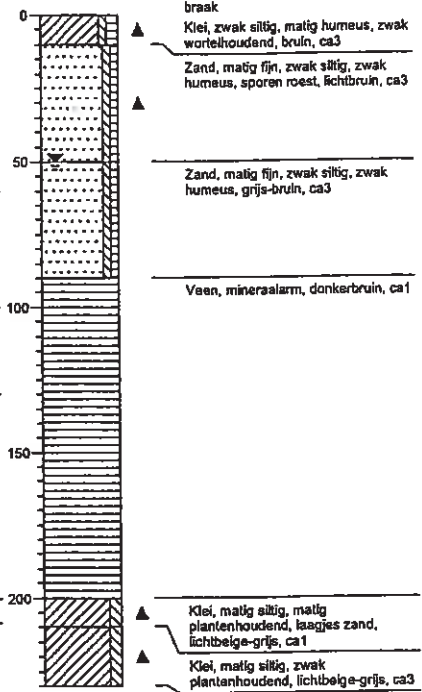
Datum: 20-06-2006
 X: 103568
 Y: 491904
 Maaiveld [m]: 0.5
 GWS: 60
 Opmerking:

**Boring: A08**

Datum: 20-06-2006
 X: 103573
 Y: 491877
 Maaiveld [m]: 0.5
 GWS: 70
 Opmerking:

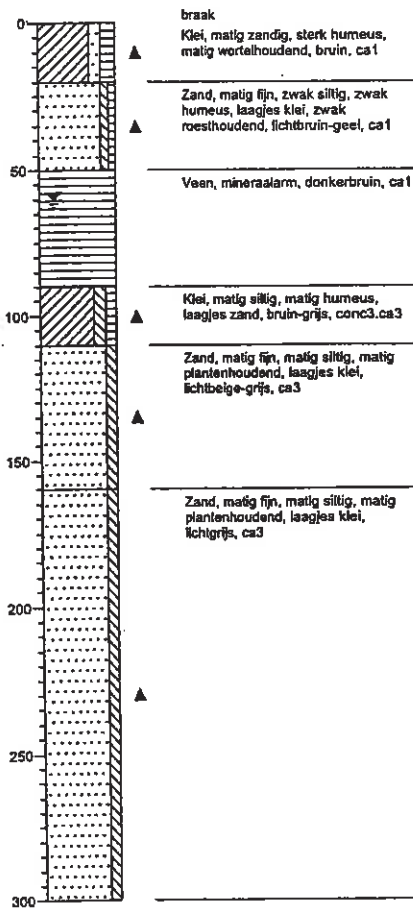
**Boring: A12**

Datum: 20-06-2006
 X: 103531
 Y: 491843
 Maaiveld [m]: 0.7
 GWS: 50
 Opmerking:



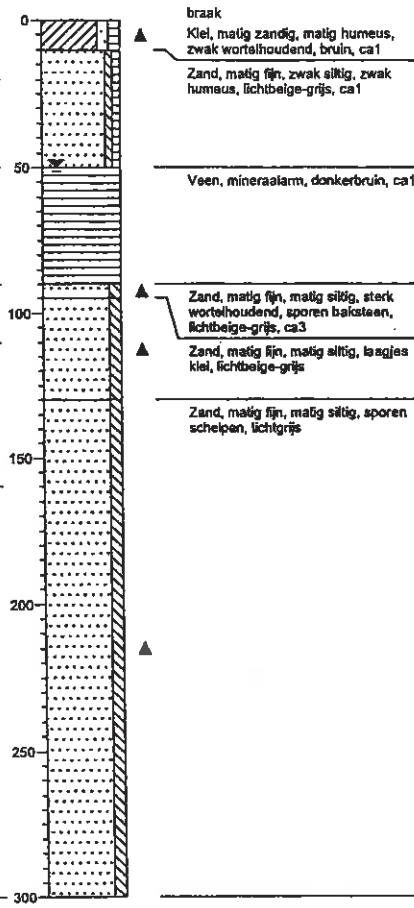
Boring: B01

Datum: 20-06-2006
 X: 103702
 Y: 491962
 Maaiveld [m]: -0.2
 GWS: 60
 Opmerking:



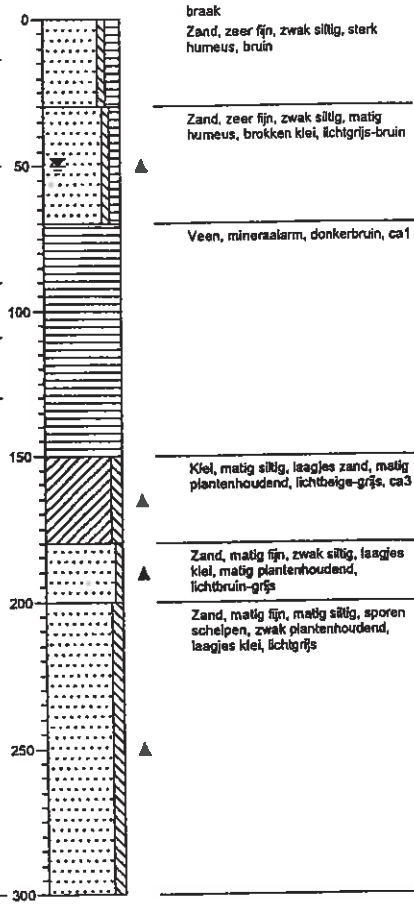
Boring: B06

Datum: 20-06-2006
 X: 103698
 Y: 491986
 Maaiveld [m]: -0.2
 GWS: 50
 Opmerking:



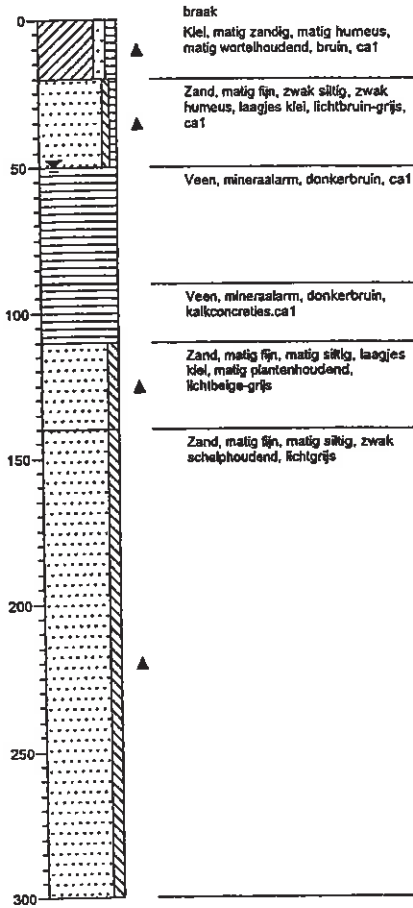
Boring: B07

Datum: 20-06-2006
 X: 103722
 Y: 491977
 Maaiveld [m]: -0.25
 GWS: 50
 Opmerking:

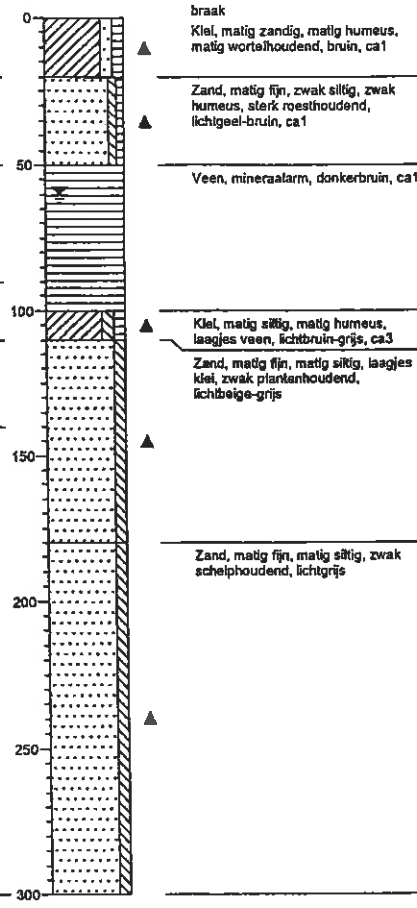


Boring: B08

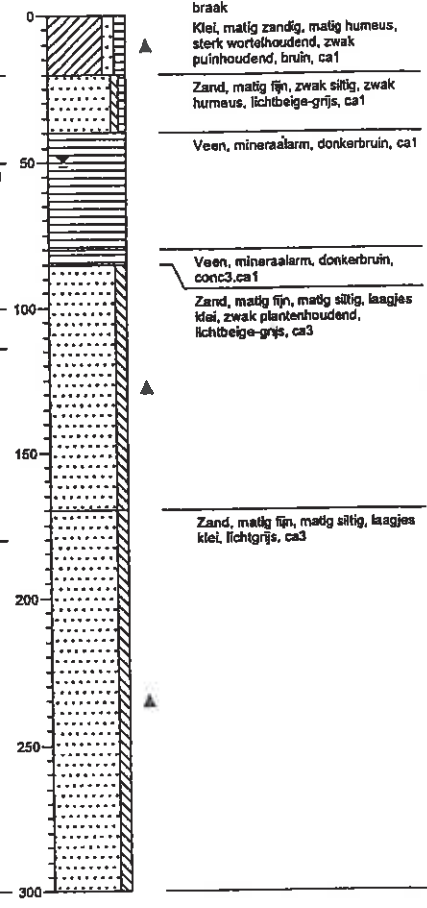
Datum: 20-06-2006
 X: 103679
 Y: 491971
 Maaiveld [m]: -0.2
 GWS: 50
 Opmerking:

**Boring: B09**

Datum: 20-06-2006
 X: 103683
 Y: 491946
 Maaiveld [m]: -0.2
 GWS: 60
 Opmerking:

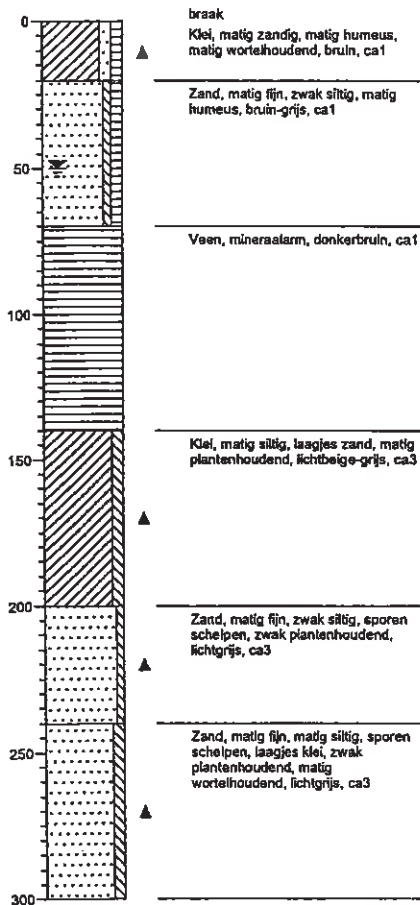
**Boring: B10**

Datum: 20-06-2006
 X: 103706
 Y: 491937
 Maaiveld [m]: -0.2
 GWS: 50
 Opmerking:

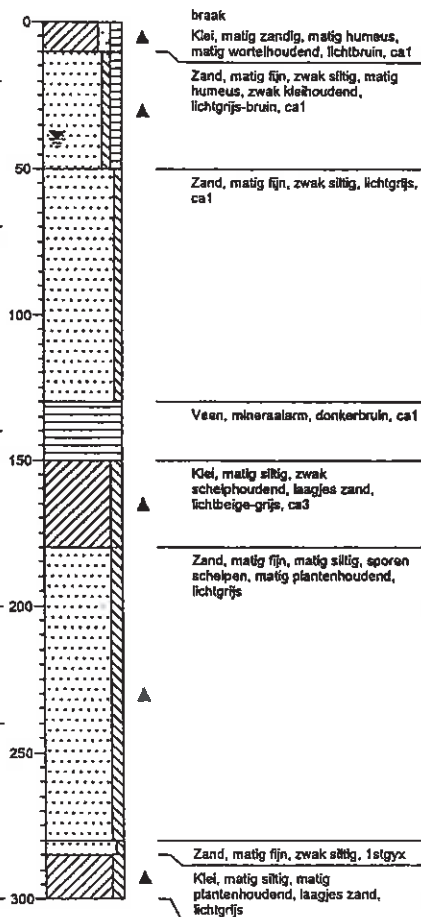


Boring: B11

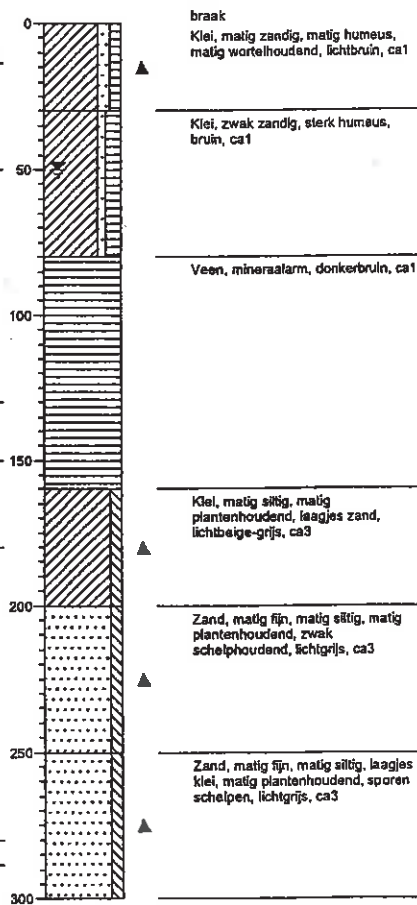
Datum: 20-06-2006
 X: 103745
 Y: 491968
 Maaiveld [m]: -0.3
 GWS: 50
 Opmerking:

**Boring: B12**

Datum: 20-06-2006
 X: 103768
 Y: 491961
 Maaiveld [m]: -0.4
 GWS: 40
 Opmerking:

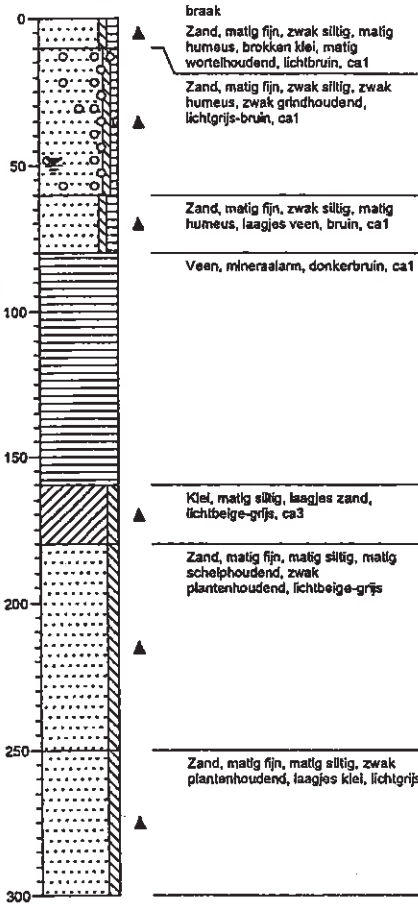
**Boring: B13**

Datum: 20-06-2006
 X: 103727
 Y: 491955
 Maaiveld [m]: -0.25
 GWS: 50
 Opmerking:



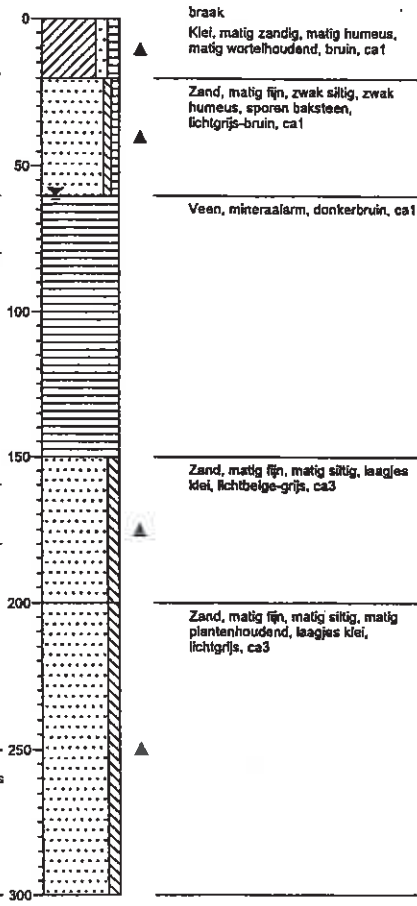
Boring: B14

Datum: 20-06-2006
X: 103749
Y: 491944
Maaiveld [m]: -0.3
GWS: 50
Opmerking:



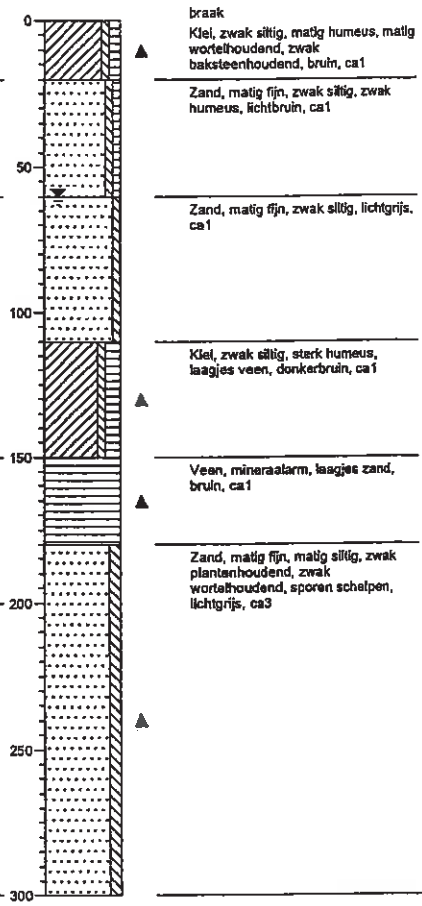
Boring: B15

Datum: 20-06-2006
X: 103728
Y: 491928
Maaiveld [m]: -0.3
GWS: 60
Opmerking:

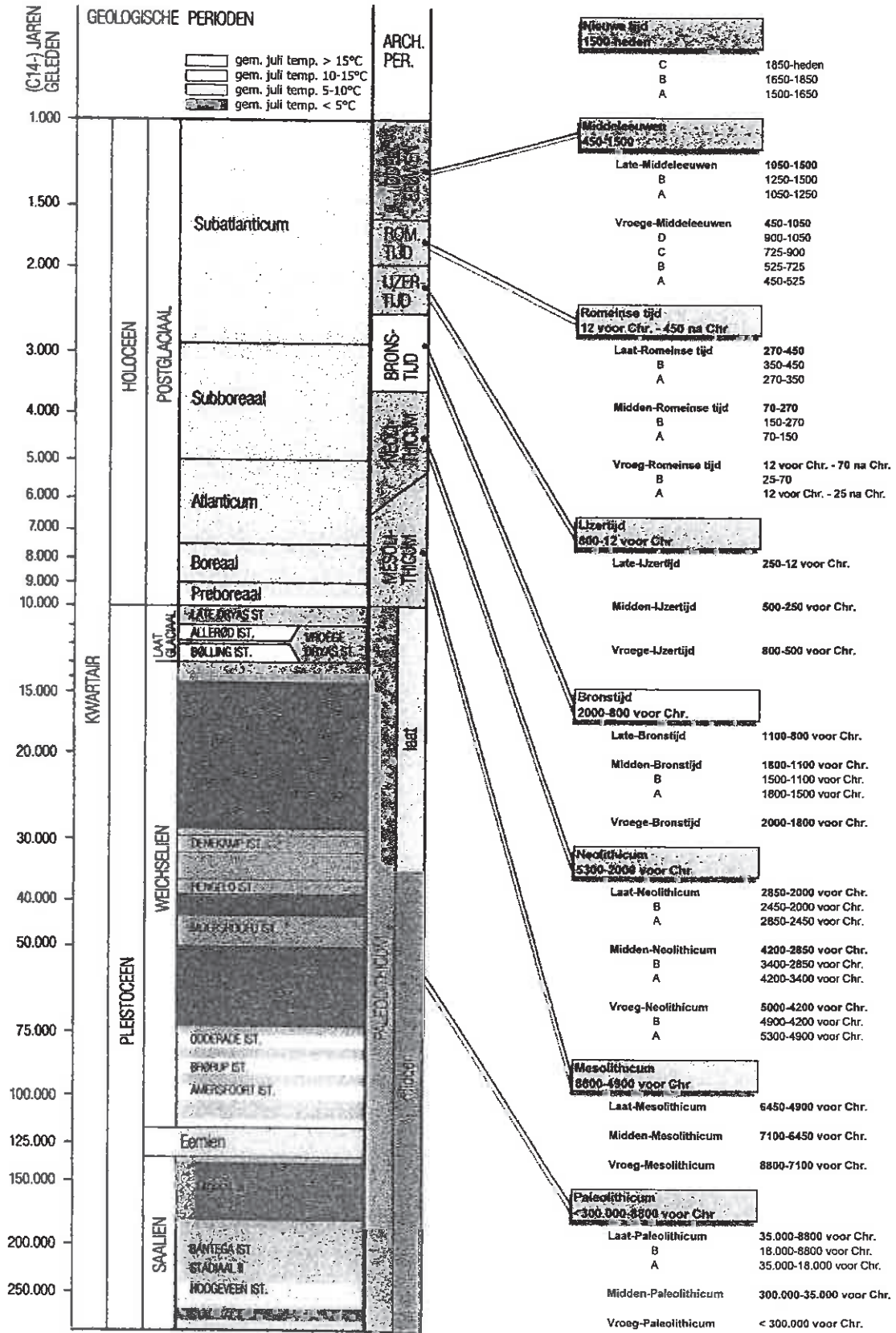


Boring: B16

Datum: 20-06-2006
X: 103753
Y: 491919
Maaiveld [m]: -0.3
GWS: 60
Opmerking:



Bijlage 6: Periodentabel



Bijlage 7: Minuutplan 1818



LEGENDA



plangebied

REV.	DATUM	NAAM	OMSCHRIJVING	GOED GEK.
			HISTORISCHE SITUATIE	

Becker & Van de Graaf
 archeologie op maat

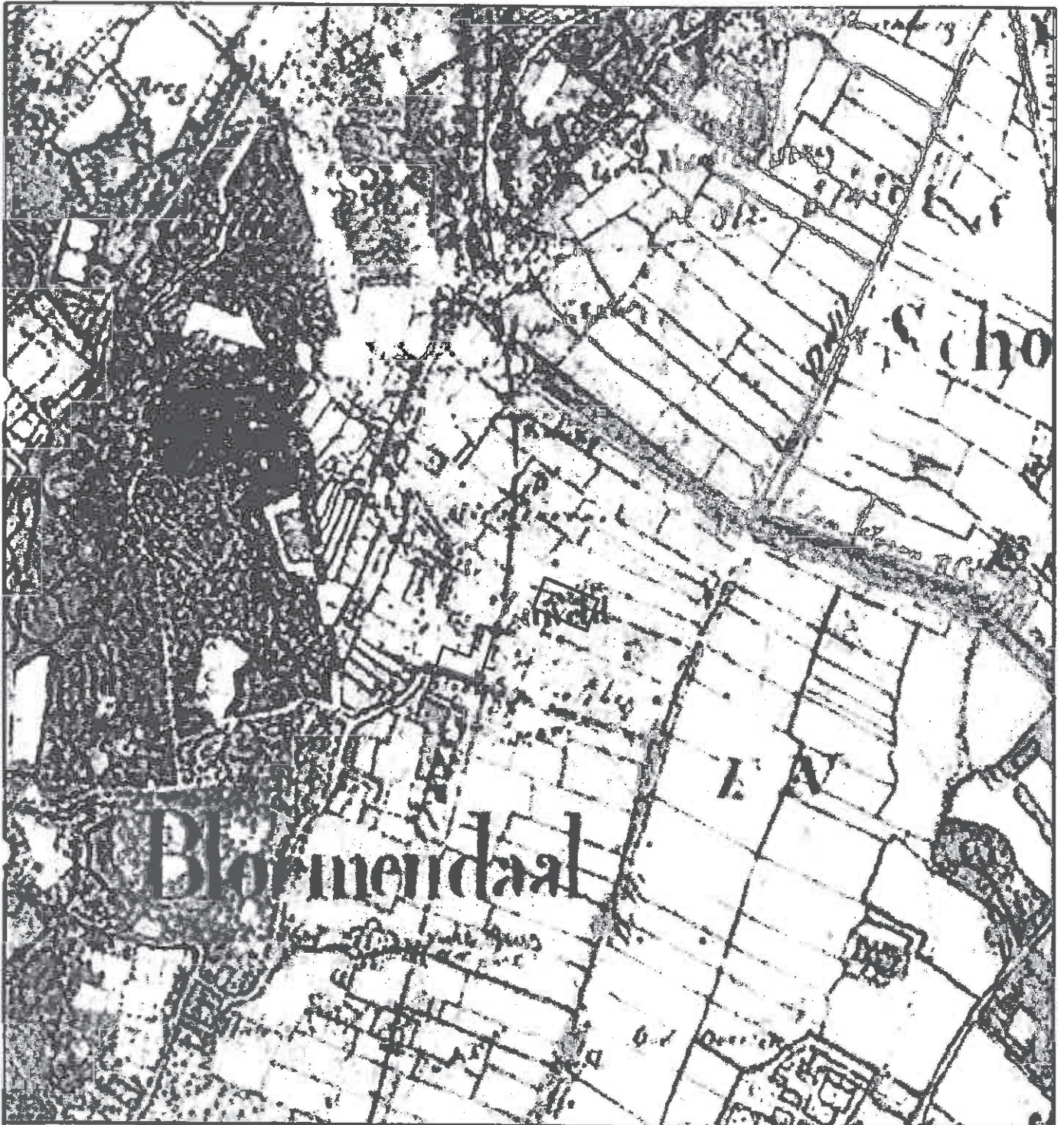
BRON:
 NAUTZ 1818

SCHAAL:
 1:500

FORMAAT:
 A4



Bijlage 8: Veldminuut 1840 - 1861



LEGENDA



plangebied

0m 200m

REV.	DATUM	NAAM	OMSCHRIJVING	GOED GEK.
			HISTORISCHE SITUATIE	
Becker & Van de Graaf				
archeologie op maat				
BRON: BESIER 1840-1861			SCHAAL: 1:10.000	
			FORMAAT: A4	